

Uvod v kvalifikacijski modul

“Vključevanje tujcev v vzgojno-izobraževalni sistem in učenje jezika”

Pripravil slovenski partner v projektu QPAE: Šolski center Nova Gorica

Kontakt:

Martina Jejčič

Tel. +386 (0)5 62 05 777

martina.jejcic@scng.si

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Kazalo vsebine

1. Razlaga in cilj modula	3
2. Okvir modula	4
4. Didaktična zgradba	5
5. Uporabljene učne metode	8

1. Razlaga in cilj modula

Ciljna skupina: Vsi, ki se pri svojem delu srečujemo s priseljenci in želimo svoje delo izboljšati, da se bodo priseljenci lažje in uspešneje vključevali v našo družbo. Udeleženci so tako prostovoljci kot tisti, ki se s priseljenci srečujemo pri svojem strokovnem delu. Osnova našega dela je bilo polje izobraževanja, zato so udeleženci vsi deležniki v procesu izobraževanja, ki stopajo v stik s priseljenci. Najprej so tu učitelji, pa naj bodo to učitelji jezika ali drugih predmetov, s katerimi se priseljenci srečajo takoj, ko zmorejo osnovne življenjske potrebe toliko urediti, da se odločijo vstopiti v nek šolski sistem oz. da jim je tak vstop omogočen. Vključili smo tudi svetovalne delavce, ki se s priseljenci srečujejo pri svojem strokovnem delu. Želeli smo dejavno vključiti tudi vodstvene delavce, ki s svojimi odločitvami pomembno vplivajo na potek vključevanja priseljencev v učni process in posledično v družbo. Nismo pozabili tudi na prostovoljce, ki so vez med formalnim in neformalnim načinom vključevanja. Priseljence in njihov novi svet povezujejo s človeško toplino in naklonjenostjo, pogosto pa so tudi povezovalci med različnimi svetovi, posebej če imamo v mislih tiste prostovoljce, ki izhajajo iz istega okolja kot priseljenci in nam omogočajo tako jezikovno kot kulturno približevanje. Udeleženci so tako po eni strani povsem brez ustrezne izobrazbe za delo s priseljenci, na drugi strani pa strokovno osebje, ki je sicer izobraženo, potrebuje pa še nove veščine za uspešno delo s priseljenci.

Predmet modula: Pristopi do priseljencev preko formalnih in neformalnih oblik pomoči in učenja. Predmet raziskave in dela je bilo celotno področje dela s priseljenci. Pregled opravljenega dela v preteklosti, pregled trenutnega stanja z izpostavljenimi primeri dobrih praks, primerjava narejenega z opravljenim delom drugje, postavljanje izzivov. Pomemben del je pomenilo povezovanje deležnikov v procesu vključevanja priseljencev, saj je bilo na različnih področjih že zelo veliko narejenega, a ker ni skupnih izhodišč in povezovalnih točk, se vsakdo trudi po svoje. Na ta način se velikokrat delovna vnema izgubi, saj je delo za peščico preobsežno in prezahtevno.

Cilj modula: Izboljšati sodelovanje med obstoječimi formalnimi in neformalnimi sistemi pomoči priseljencem ter vzpostaviti nove oblike, prilagojene potrebam in času. Predstavitev opravljenega dela, možnosti za sodelovanje in potreb na področju dela s priseljenci je del procesa, katerega cilj je vzpostaviti takšen sistem, ki bi omogočal izmenjavo izkušenj in informacij vsem zainteresiranim.

2. Okvir modula

Časovni okvir: Tridnevno izobraževanje

Pogoji za izvedbo usposabljanja (prostor in pripomočki): Za izvedbo usposabljanja potrebujemo primerno svetel, prijeten prostor s projektorjem in z računalniško podporo (za predvajanje posnetkov) in dostop do interneta. Zaželeno je, da je v prostoru tabla, da imajo izvajalci možnost organiziranja dela po manjših skupinicah za razgovor o posameznih vprašanjih.

Tehnična oprema: Računalnik, projektor, spletni viri, tabla, prostor za razstavo prinesenih gradiv.

Število udeležencev: Optimalno število udeležencev je 12, saj omogoča ustrezno izmenjavo mnenj, dopušča prostor in čas za pogovor in odpiranje tudi subjektivnih pogledov in dilem, obenem pa omogoča konstruktivno preseganje stereotipov in drugih omejujočih prepričanj.

3. Priporočena gradiva:

Gradiva, uporabljena na usposabljanju, so sad strokovnega dela posameznega izvajalca, in so prikazana v modulu. V veliki meri gre za ppt-diaprojekcije, ki podpirajo predavateljevo izvajanje. Gradivo temelji na izkušnjah, pridobljenih pri delu s priseljenci v slovenskem okolju. Gradivo je prenosljivo v drugo okolje, vsebuje pa nekatere posebnosti slovenskega (šolskega) sistema.

4. Didaktična zgradba

Zgradba modula:

Modul je sestavljen iz šestih glavnih vsebinskih enot. Vsebine segajo od sprejema tujcev v državo, medkulturnosti, sistemske podpore, učenja jezika, predstavitev dobrih praks do zadnjega sklopa, ki je osebna izkušnja priseljenca/ke.

Tabela 1 – Vsebinska tabela

V tabeli z vsebinami so predstavljene vse vsebine, zajete v usposabljanju. Tabela nam daje pregled nad glavnimi vsebinami modula, učnimi koraki in predlaganimi materiali.

1. Pregled stanja
 - Sprejem in obravnava tujcev
 - Izobraževanje tujcev
 - Pregled opravljenega dela z učenci tujci na področju poučevanja slovenščine
 - Potek učenja jezika
2. Medkulturnost in dobre prakse vključevanja
 - Medkulturno izobraževanje
 - Medkulturni dialog
 - Dobre prakse vključevanja otrok priseljencev
 - Uporabni rezultati projektov
3. Sistemska podpora
 - Uvajalnica in nadaljevalnica
 - Pedagoška pogodba
 - Individualiziran program
4. Slovenščina kot drugi jezik
 - Dostopna gradiva
5. Stereotipi in predsodki
 - Stereotipi in jaz
 - Predsodek ovira pri sodelovanju
6. Osebna izkušnja priseljenca/ke

Tabela 2 – Izvedbeni načrt

Tabela prikazuje načrt izvedbe usposabljanja po dnevih, ki zajema glavne cilje usposabljanja, vsebine, metode in trajanje. V tabeli je predvideno, kako se bo izvajala evalvacija praktičnega znanja, predstavljeno je uporabljeno gradivo, prostorski pogoji za izvedbo ter oprema, ki jo pri izpeljavi potrebujemo.

Tabela 3 - Urnik

V zadnji tabeli je pripravljen urnik za vsak dan usposabljanja posebej, z natančno opredeljenimi aktivnostmi: po času, vsebini in uporabljenih metodah.

Učna vsebina:

Začetni del usposabljanja se osredotoča na kar se da široko predstavitev stanja na področju dela s priseljenci. Ta predstavitev zajema pogled v zgodovino, predstavitev trenutnega stanja v ožji in širši sredini, izpostavljanje problemov in predstavitev dobrih praks. Tako zastavljena predstavitev omogoča razgovor o različnih vprašanjih in pomaga zastaviti delo v naslednjih delih. Pomaga tudi motivirati udeležence za delo in jih razpoloži za zavzeto delo. Ugotovitev posameznega udeleženca, da želi prispevati k boljšemu vključevanju priseljencev v našo družbo, je ključna za nadaljevanje.

Vključevanje priseljencev v družbo lahko izboljšamo z mekulturnim dialogom, ki je zelo dobrodošlo in pomembno znanje. Zanj potrebujemo veliko človeške topline pa tudi znanja. Ne zanika osebne in nacionalne identitete, pač pa dopušča bogatenje posameznika z bogastvom drugega posameznika, bogatenje ene kulture z drugo. Stereotipi nas ovirajo pri vzpostavljanju odprte družbe, ki bi lahko učinkovito pomagala migrantom pri vključevanju v novo okolje. Jezik okolja je za vključevanje ključen, zato smo veliko pozornosti posvetili učenju novega jezika in težavam, s katerimi se srečujejo tisti, ki jezik poučujejo, in tisti, ki se z novim jezikom v novem okolju srečujejo. Pripravili smo pregled že narejenega in že pripravljenih gradiv. Zastavili smo delo za naprej, težave smo poskusili preoblikovati v akcijski načrt in izzive za prihodnost.

Ključne pridobljene kompetence, spretnosti in znanja:

Kompetence	Pridobljene veščine in znanja:
Poznavanje migrantske problematike	Sledili bodo migrantski problematiki in se seznanjali z aktualnimi dogodki
Vedenje o izvoru priseljencev	Poznali bodo države, od koder prihajajo priseljenci, znali bodo opredeliti narodnostno in jezikovno pripadnost priseljenca
Poznavanje šolskega sistema	Vedeli bodo posebnosti šolskega sistema, v katerega se priseljenec vključuje, z upoštevanjem sistema, ki ga je zapustil. Poznali bodo razlike v šolskem sistemu. Vedeli bodo, kako znotraj sistema pomagati priseljencu. Razvili bodo zmožnost poslušanja, razlaganja in empatije. Znali bodo opogumljati in dvigovati samozavest. Znali bodo organizirati delo v skupini.
Poznavanje pravnega reda	Spoznali bodo statistične podatke o številu priseljencev, izvoru, izobrazbi, njihovih potrebah, pravni podlagi za bivanje v EU/Sloveniji. Spoznali bodo novosti v zakonodaji, ki priseljencem lajšajo ali otežujejo bivanje v državi
Poznavanje humanitarnih in drugih organizacij, ki se ukvarjajo s priseljenci	Vedeli bodo, katere organizacije se na ožjem in širšem področju ukvarjajo s priseljenci in znali bodo navezati stike z njimi
Svetovalna usposobljenost	Znali bodo priseljencem svetovati, kam naj se obrnejo po pomoč pri vključevanju v družbo, šolo, pri učenju jezika
Sposobnost organiziranja in povezovanja	Znali bodo povezovati migrante in organizacije, ki zanje skrbijo ter organizirati aktivnosti za lažje vključevanje
Osnovno znanje o poučevanju jezika	Naučili se bodo osnovnih prijemov pri poučevanju in učenju novega jezika okolja
Zmožnost svetovanja sodelavcem	Pridobili bodo zmožnost presoje, kako naj pomagajo, kaj naj svetujejo sodelavcem pri srečevanju s priseljenci
Vedenje o vpisu in izpisu iz šole, vključno z zmožnostjo preprečevanja prezgodnjega izpisa oz. osipa	Vedeli bodo, kdo je odgovoren za vpisne in izpisne postopke, katere dokumente potrebuje priseljenec za nemoteno obiskovanje izobraževanja. Znali bodo zavzeti primerno stališče do

	odklonskih situacij in preprečiti neuspeh ter s tem povezan šolski osip.
Poznavanje možnosti napredovanja v šolskem sistemu (vpis na srednjo šolo/univerzo)	Vedeli bodo, kakšni so pogoji za napredovanje na srednjo šolo/univerzo. Znali bodo svetovati, kako naj pristopijo k učenju in delu, da bodo dosegli želeno izbrzbeno raven.
Poznavanje gradiv za poučevanje jezika	Spoznali bodo nabor gradiv za poučevanje jezika in seminarjev za usposabljanje. Znali se bodo odločiti, kaj bodo pri delu uporabljali.
Poznavanje medkulturnega pristopa	Poznali bodo načine, kako v delo vključiti elemente medkulturnega dialoga
Medkulturni dialog	Usposobili se bodo za izvajanje ur medkulturnega dialoga, po tem ko bodo spoznali nujnost uporabe le-tega pri pouku
Prepoznavanje stereotipov	Znali bodo prepoznati stereotipe, prisotnost posameznih stereotipov v družbi in vpliv stereotipov na komunikacijo ter medsebojno sodelovanje
Razumevanje stereotipov	Spoznali bodo, zakaj se predsodki oblikujejo in zakaj ohranjajo
Poznavanje medkulturnosti	Empatija

5. Uporabljene učne metode

Metoda razlage - predavanje, pomeni neposredno delo učitelja z vsemi kandidati v skupini. Komunikacija med učiteljem in kandidati je pogosto enosmerna. Prednosti frontalne učne oblike so v ekonomičnosti, komunikacija učitelja z vsemi kandidati učitelju omogoča, da nadzoruje dogajanje v razredu. Pomanjkljivosti frontalne učne oblike se kažejo v dominantnosti učiteljeve vloge, onemogočena je komunikacija in sodelovanje med kandidati, uniformirano delo lahko učinkuje monotono in za kandidate motivacijsko manj ugodno.

Metoda pogovora. Pogovor poteka o vsebini, ki je kandidatom znana, na osnovi njihovih interesov in predvsem izkušenj predavatelj spodbudi in vodi pogovor v skupini. Na začetku pogovora učitelj določi temo in določi cilje ter nastopi s kratkim uvodom, predstavi problem na splošno ali problematiko konkretnega primera. Kandidati aktivno sodelujejo pri oblikovanju vsebine. Predavatelj dopolnjuje informacije oz. okrepi pridobljeno znanje kandidatov tako, da tudi sam komentira in povezuje ter povzema njihove izjave. Metoda je uporabna pri vseh vsebinah modula, pri katerih kandidati izkažejo interes, izkušnje, znanje.

Diskusija je metoda, kjer si kandidati medsebojno izmenjujejo ideje, razpravljajo o temi ali načrtujejo nove dejavnosti. Diskusija poteka po učiteljevih navodilih ali spontano. Skupinska diskusija razvija pri kandidatih sposobnost vodenja in kritičnega mišljenja, razvija občutek za skupinsko delo in je zelo primerna za spreminjanje stališč skozi demokratičen dialog.

Samostojno delo, udeleženci delajo samostojno na temo, ki jim jo posreduje učitelj ali jo izberejo sami.

Demonstracija, učitelj demonstrira določeno vsebino s pomočjo video vsebin, praktičnih primerov, dokumentov, itd.

